

Η ΑΡΧΑΙΟΛΑΤΡΙΑ ΩΣ «ΑΤΡΑΠΟΣ» ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ»

Ζ'

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

*ύπό πρωτοπρεσβυτέρου Κυριακού Τσουρού, Δρος Θεολογίας
Γραμματέως της Σ.Ε. επί τῶν Αἱρέσεων*

Ένα νέο φαινόμενο μπαίνει τά τελευταία χρόνια στή ζωή τῶν Ἑλλήνων: ἡ ἐμφάνιση τῆς «ἀρχαιολατρίας» ἢ «νεοειδωλολατρίας». Βεβαίως, παρόμοια φαινόμενα κατέγραψε ἡ ἱστορία καί στό Βυζάντιο, λίγο πρὶν τὴν Ἄλωση, στίς μέρες τοῦ Πλήθωνα. Ὅμως ἡ σύγχρονη μορφή τῆς νεοειδωλολατρίας εἶναι ἕνα εἰρωνικό μείδιμα ἢ ἡ γνώμη ὅτι δέν πρέπει «νά ἀσχολεῖται κανεῖς μέ τέτοια πράγματα: ὑπάρχουν σοβαρότερα». Ἡ ἀκόμη βλέπουμε τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ νεοπολίτικου αὐτοῦ ρεύματος σάν ἀθεράπευτους νοσταλγούς ἐνός ἐνδόξου παρελθόντος χωρὶς ἐπιστροφή.

Μιά τέτοια ἀντιμετώπιση εἶναι ποιμαντικά ἐσφαλμένη καί ἀσφαλῶς δηλώνει ἀγνοία τῶν νέων δεδομένων, τῆς ἐκτάσεως καί τοῦ μεγέθους τοῦ προβλήματος. Ἀντίθετα ἀπὸ ὅ,τι νομίζεται, ἡ νεοειδωλολαγρία στίς μέρες μας σαγηνεύει καί θά πλανήσει πολλές ψυχές καί μάλιστα νέων ἀνθρώπων, διότι ἡ νεοπολίτικη αὐτή ἰδεολογία στοχεύει στήν ἐθνική ὑπερφάνεια.

Τό σύνθημα ὅτι «ὄλες οἱ θρησκείες εἶναι καλές, ὁ Θεός εἶναι ἕνας καί ὁ ἴδιος παντοῦ», πού καλλιεργεῖται εὐρύτατα ἀπὸ τά ρεύματα τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ἔχει ὀδηγήσει τόν σύγχρονο ἀνθρώπο νά μὴ μπορεῖ νά διακρίνη εὐκόλα τόν Ἀληθινό Θεό ἀπὸ τοὺς ψευδεῖς «θεούς»- τά εἰδωλα. Ἄλλωστε ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος ἀνύψωσε σέ λατρεία τὴν θεραπεία τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας καί ἔτσι κατήντησε νά εἶναι στήν πράξη πιὸ εἰδωλολάτρης ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους εἰδωλολάτρεις. Εἶναι αὐτό πού ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεξζόπουλος ἐχαρκτηρίζει σάν «θρησκεία ἐκκοσμίκευσης». Ὅπως σημειώνει σύγχρονος διανοούμενος «ὁ ἀστικός πολιτισμός - στή βάση του καταναλωτικός - εἶναι οὐσιαστικά πιὸ εἰδωλολατρικός ἀπὸ τὴν ἀρχαιοελληνική

πολυθεῖα». Ὁ ἴδιος συμπληρώνει ὅτι «ἡ προσπάθεια (τῆς ἐπαναβιώσεως τῆς εἰδωλολατρίας) ἀποκτᾷ ἰδιαίτερη σημασία, ἀφοῦ ἐμφανίζεται συνυφασμένη μέ τό αἴτημα ἀνεύρεσης ἢ δίωσης τῆς «γνήσιας» Ἑλληνικότητας. Συγκεκριμένα ἡ εἰδωλολατρία θεωρεῖται το πλέον ἐναρμονισμένο μέ τόν Ἑλληνισμό θρησκευτικό σύστημα» (Β. Μπακούρου, Θά μπορούσε νά ἀναβιώσῃ σήμερα ἡ ἀρχαία Ἑλληνική θρησκεία; Τρίτο Μάτι, Ὀκτώβριος 1997, σελ. 22).

Στὴν προσπάθεια ὅμως αὐτὴ τῆς Ἑλληνικῆς νεοειδωλολατρίας γιὰ τὴν δῆθεν ἀνεύρεση τῆς Ἑλληνικῆς «γνησιότητος» διαπιστώνεται τό ἐξῆς παράδοξο: γίνεται ἕνα τεράστιο ἱστορικό ἄλλα ἀπὸ τὴν ἀρχαιοελληνική πραγματικότητα στήν σύγχρονη ἐποχή καί ἀποσιωπᾶται ἢ παραδίδεται, ἐκ μέρους τῶν νεοειδωλολατρῶν, ἢ ἀπορρίπτεται μετὰ βδελυγμίας ἢ χιλιετῆς Βυζαντικῆ περιόδου. Καί τίθεται τό ἐρώτημα: Γιατί αὐτὴ ἡ προκατελημμένη, ἀντιϊστορική, ἀντιεπιστημονική, καί κατὰ βάθος ἀνθελληνική συμπεριφορά; Μάπως ἡ Βυζαντινὴ περίοδος δέν εἶναι βασικό καί μάλιστα μακρόχρονο τμήμα τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους; Μήπως οἱ Βυζαντινοὶ μας πρόγονοι τῆς Ἀγία-Σοφίας καί τῆς Ἀλώσεως, τῶν Κομνηνῶν καί τῶν Παλαιολόγων δέν ἦσαν Ἑλληνες; Μάπως ἀραγε συμπλέομε μέ τίς κατὰ καιροὺς ἐμφανιζόμενες παρόμοιες ξένες, ἀνθελληνικές καί αὐθαίρετες τοποθετήσεις; Μήπως οἱ Βυζαντινοὶ Ἑλληνες, μέσα στά πλαίσια τῶν πολιτισμικῶν ἀνακατατάξεων, μᾶς ὀλόκληρης χιλιετίας δέν εἶχαν τό δικαίωμα ἐπιλογῆς στό θρησκευμα, ἀποποιοῦμενοι τοὺς μύθους τῆς εἰδωλολατρίας; Ἡ μήπως ἡ ἀρχαιοελληνική θρησκεία, τὴν ὁποία δῆθεν ἐπαναβιώνουν οἱ νεοειδωλολάτρεις, ἦταν ἀμιγῶς ἑλληνικὴ καί γηγενής, ἀπληλαγμένη συγκριτικῶν διεργασιῶν μεταξὺ

της ελληνικής ειδωλολατρίας και των λοιπών θρησκευτικών μορφών της ανατολικής Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής και των κατακτήσεων του Μ. Αλεξάνδρου; Περίεργο κι όμως αληθινό: οι νεοειδωλόατρες συμπατριώτες μας μέ ένα παράλογο ἄλμα ἀναζητοῦν μόνον τούς «παπούδες» τους και ἀρνοῦνται τούς «πατέρες» τους;

Μεταξύ των πολλών δημοσιευμάτων στό θέμα αυτό περιορίζομαι στά ὅσα γράφει σέ κύριο ἀρθρο τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός» ὁ ἰδιοκτήτης του: «ἐδῶ και 17 περίπου αἰῶνες ὁ Ἑλληνισμός δέν ἔδωσε τίποτε πού νά γίνη παγκόσμιο και πανανθρώπινο...», ἀντίθετα, ὑπῆρξε μιὰ «δισχιλιετής νόθευση, ἀλλοίωση και ἐκτροπή τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ἱστορική ἀφαίρα του...» (Δαυλός, τ.154, Ὀκτώβριος 1994). Στό Βυζάντιο, κατ' αὐτόν, «τά πολιτικά και ἰδεολογικά του στοιχεῖα μέχρι λίγο πρό τῆς Ἀλώσεως ἦταν κατά τό πλεῖστον ὄχι ἀπλῶς ξένα πρός κάθε Ἑλληνικό, ἀλλά και ἀποδεδειγμένα ἔπαιξαν τόν ρόλο τοῦ ἱστορικοῦ ἐξολοθρευτή και «διακόπτη» τῆς τυπικῆς ελληνικῆς συνέχειας» (Δαυλός, τ.135, Μάρτιος 1993). Αὐτά γράφει ὁ «Δαυλός» παραθεωρώντας ὀλόκληρη τήν Ἑλληνική γραμματολογία και τόν ἑλληνόψυχο πολιτισμό τῆς μακρᾶς Βυζαντινῆς περιόδου.

Και ὅμως, τά ἔθνη ἐπιδιώνουν διαχρονικά. Και ἡ ἑλληνικότητα τοῦ Ἔθνους μας, ἔτσι ὅπως προβάλλεται στά πλαίσια τῆς νεοειδωλολατρικῆς ἀναδιώσεως εἶναι ἀσφαλῶς ἀκρωτηριασμένη ἀπό ἓνα σημαντικό τμήμα τῆς, ἀφοῦ ἐξοστρακίζεται ἀπ' αὐτή ὁ Βυζαντινός πολιτισμός, πού εἶναι γέννημα δικό τῆς. Ἡ πορεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους περνᾷ ἱστορικά και ὑποχρεωτικά μέσα ἀπό τό Βυζάντιο.

Εἶναι δέ ἀπορίας ἀξιο ὅτι σ'αὐτή τήν προσπάθεια συμπλέουν οἱ Ἕλληνες νεοειδωλάτρες μέ τούς δυτικούς στοχαστές, οἱ ὁποῖοι «πρῶτοι τόνισαν ὡς ἀναγκαῖότητα για τήν δῆθεν ἐπανασύνδεση τῶν νεοελλήνων μέ τήν Ἀρχαιότητα τήν ἀποτίναξη τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας και τήν ἐγκόλπωση τῆς ειδωλολατρίας (π.χ. Charles de Mouy)» (Β. Μπακούρου, ἔθν. ἀνωτ. Σέλ. 22).

Εἶναι φανερό ὅτι ὁ κύριος λόγος αὐτοῦ τοῦ διασμοῦ τῆς ἱστορίας εἶναι ἡ προσπάθεια νά ἀποξενωθῇ ὁ Ὀρθόδοξος Χριστιανισμός ἀπό τά

κύρια ἐρεῖσματά του, δηλαδή κατόρθωσε τό θαῦμα τῆς ἐναρμονίσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἀλήθειας και τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας και σοφίας διά τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. Γι'αὐτό θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι ἡ προσπάθεια τῶν Ἑλλήνων νεοειδωλολατρῶν εἶναι ἀντιιστορική και προκρουστική, ἐξωπραγματική και ἀκρως οὐτοπική, ἀφοῦ μάλιστα ἐπιδιώκει νά ἐπιβληθῇ στό λαό σάν μορφολογικό κατασκευάσμα λογίων παγανιστῶν και δέν ἔχει ἐρεῖσματά στά διώματα, ὄχι μόν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλά και τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ γενικώτερα πού θεμελιώνονται στήν Χριστιανική ἀντίληψη περί Θεοῦ και κόσμου.

Παρ'ὅλα ταῦτα, ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά δῆ τήν ἀναδίωση αὐτή σάν πηγὴ συγχύσεως και νά λάβῃ τά μέτρα πού ἀπαιτοῦνται για τήν σωστή και ἐγκαιρὴ ἐνημέρωση και τήν περιφρούρηση τοῦ Ὀρθόδοξου Πληρώματος. Ἐξ ἄλλου, πολλά προβλήματα, ὅμοια μέκεῖνα πού παρουσιάζονται μέ τήν δραστηριότητα ὄλων τῶν παραθρησκευτικῶν ρευμάτων τῆς “Νέας Ἐποχῆς”, μπορούν νά δημιουργηθοῦν ἀπό τήν ἀναδίωση τοῦ νεοειδωλολατρικοῦ φαινομένου. Και μεταξύ αὐτῶν εἶναι ἀσφαλῶς ἡ συνοχή τῆς ελληνικῆς οἰκογενείας και τῆς ελληνικῆς κοινωνίας, οἱ βάσεις τῆς ελληνικῆς παιδείας και τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀπό τήν μελέτη τῶν κειμένων τῶν νεοειδωλολατρῶν και τίς ἐμφανίσεις νεοειδωλολατρῶν-ἀρχαιολατρῶν, πού ὄλο και πληθαίνουν σέ περιοδικά, ἐφημερίδες, σεμινάρια, ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς, ὁμιλίες ἢ πολιτιστικές ἐκδηλώσεις ἐξάγεται ἀβίαστα ἡ διαπίστωση ὅτι ἐπιδιώκεται ἡ ἀνατροπὴ τῶν θεμελιωδῶν βάσεων και τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, πάνω στίς ὁποῖες ἐδράζεται ἡ κοινωνική συνοχή και ἡ πολιτιστική πρόοδος, ὁ Ἑλληνισμός και Εὐρωπαϊκός πολιτισμός γενικώτερα. Ὁ Νόμος τῆς Ἀγάπης πού για τούς Χριστιανούς εἶναι ἡ πεμπτουσία τῆς ζωῆς και τῆς ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς, ὑποβαθμίζεται ἀπό τούς νεοειδωλόατρες και στήν θέση τῆς κηρύσσεται ἡ Δίκη (δικαιοσύνη-ὑπο ποῖα ἄραγε ἔννοια). “Ὁ Ἐβραιοχριστιανισμός δηλώνει ἐκπρόσωπος τῆς νεοειδωλολατρίας ἔχει σάν πρότυπο ἰδανικό του τήν Ἀγάπη, κι ὅταν λέμε «Ἀγάπη» ἐννοοῦμε ἓνα συναίσθημα

πού δέν ἔχει Μέτρο, οὔτε Λογική, εἶναι δηλαδή Ἄ-μετρο καί Ἄ-λογο, ἐνῶ ἐμεῖς ἀντιθέτως εἶχαμε τήν Δίκη (δικαιοσύνη) σάν πρῶτιστο ἰδα-νικό μας” (ΜΕΕ, Διίπετες, τ.4, σελ. 26-27).

Ἀκόμη, ἡ περί καλοῦ καί κακοῦ γενικά ἀντι-χριστιανική ἀντίληψη τῶν ρευμάτων αὐτῶν, δη-λαδὴ ἡ καθαρὰ νεοεποχίτικη διδασκαλία ὅτι δέν ὑπάρχει διαφορὰ-διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κα-κοῦ, μπορεῖ νά προκαλέσῃ συγχύσεις, οὐσιώδεις κοινωνικές ἀλλαγές ἢ καί κοινωνικές συγκρού-σεις. Ἡ “ἀντίστροφη” αὐτή “ἠθική” ἐκτός ἀπό τὰ κείμενά τους, διαφαίνεται καί στόν ἐλευθε-ριάζοντα τρόπο συμπεριφορᾶς κατά τίς φυσιολα-τρεικές ἢ ἄλλες νεοπαγανιστικές λατρευτικές ἐκδηλώσεις τους. Περαιτέρω, ἡ συγκριτιστική προσπάθεια, ὅπου αὐτή ὑπάρχει, στήν ἀνάμειξη εἰδωλολατρικῶν καί χριστιανικῶν παραδόσεων καί ἐθίμων (π.χ. ἀναστενάγια, θυσίες ζῶων-ταύ-ρων, ἢ ἄλλοι τρόποι ἐκχύσεως αἵματος) ἢ ἡ “συμβολική” καί “μυστική” τάχα ἐρμηνεία χρι-στιανικῶν διδασκαλιῶν καί μυστηριακῶν λατρευ-τικῶν πράξεων, μποροῦν νά προκαλέσουν ἀλλοί-ωση τοῦ Ὁρθόδοξου φρονήματος καί νόθευση τῆς Χριστιανικῆς Ἀλήθειας μέ δεισιδαιμονίες καί ποικίλα μυθεύματα.

Ἡ θέση μας αὐτή θά δεχθῆ βεβαίως σφοδρὴ ἐπίθεση, καθόσον ὁ σύγχρονος Ἕλληνας σέ ἀνη-συχητικό βαθμὸ ἔχει μάθει νά θεωρῇ καλὸ ὅ, τι τοῦ ἀρέσει σύμφωνα μέ τήν νεοεποχίτικη ἀντί-ληψη.

Γιὰ ὅλους αὐτούς τοὺς λόγους ἡ προσπάθεια γιὰ τήν ἐπιστροφή στήν παλιά ἐκείνη πλάνη τῆς εἰδωλολατρίας πρέπει νά ἐκληφθῇ ὡς ὀπισθοχώ-ρηση σέ πρωτόγονες μορφές πολυθείας καί πνευματικῆς ἀγνοίας. Γιὰ νά χρησιμοποιήσω, ἀνάλογω προσαρμοσμένους, τοὺς λόγους τοῦ Ἄπ. Πέτρου: “Ἐάν, ἀφοῦ ἀπέφυγαν τὰ μιάσμα-τα τοῦ κόσμου διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάλιν ἐμπλέκονται εἰς αὐτὰ καί νικῶνται, τότε τὰ τελευταῖα των ἔχουν γίνῃ χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Θά ἦτο καλύτερον γι’αὐτούς νά μὴν εἶχαν γνωρίσει τὸν δρόμον τῆς δικαιοσύνης παρά, ἀφοῦ τὸν ἐγνώ-ρισαν, νά στρέψουν τὰ νῶτα πρὸς τήν ἁγίαν

ἐντολήν, πού τοὺς παραδόθηκε. Εἰς αὐτούς ἐφαρμόζεται ἡ ἀληθινή παροιμία: “Σκύλος πού ἐπέστρεψε εἰς τὸ δικό του ξέρασμα” καί “χοῖρος, μετὰ τὸ λούσιμό, κυλιέται πάλιν στό δούρκο” (Β’ Πέτρ. 6’ 20-22).

Ὁ “σπερματικός λόγος” τοῦ Θεοῦ μέ σαφή-νεια διεμήνυσε στόν τιμῶμενο ἰδιαίτερος ἀπὸ τοὺς νεοειδωλολάτρες Ἰουλιανὸ τὸν παραβάτη, διὰ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν: “Χαμαί πεσέ Δαί-δαλος αὐλά. Οὐκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβαν, οὐ μά-ντιδα δάφνην, οὐ παγάν λαλέουσαν. Ἀπέσβετο καί ἄλλον ὕδωρ”.

Οἱ Μεγάλοι σοφοὶ τῆς φυλῆς μας Σωκράτης Πλάτων καί Ἀριστοτέλης, ὑπέδειξαν τὸν Ἕνα Θεὸ καί εἰσήλθαν στόν μονόδρομο τῆς μονοθεΐ-ας. Ἀσφαλῶς ἐμεῖς οἱ νεοέλληνες, ὅσο καί ἀν εἴμαστε ὑπερήφανοι γιὰ τὸ ἐνδοξο καί λαμπρὸ ἀρχαιοελληνικὸ παρελθόν μας, δέν θά ἐπιστρέ-ψωμε στήν πρό αὐτῶν σκοτεινὴ περίοδο τῆς εἰδωλολατρίας. Πᾶσα, περαιτέρω, προσπάθεια γιὰ ἐπαναδίωση τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων πρέ-πει νά ἐρμηνευθῇ μόνον ὡς αὐτονόμησι τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Ἀληθινὸ Θεὸ καί πᾶσα προ-σφορὰ λατρείας στὰ εἶδωλα ὡς πράξη δαιμονι-κη, καθόσον “ἄ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καί οὐ Θεῶ” (Α’ Κορ. ι’ 20).

Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς “Μεγάλῃς Ἐθνικῆς Ἐκ-κλησίας τῶν Ἑλλήνων”, σέ συνέντευξή του δη-λώνει: “Ἡ Μυθολογία καί ἡ Φιλοσοφία δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά αὐτὴ ἡ πραγματικότητα, κλει-δωμένη ὅμως καί μέ τὸ κλειδί πεταγμένο κάπου στήν θάλασσα. Κι ἐμεῖς πρέπει ν’ἀναζητήσουμε αὐτὸ τὸ κλειδί..... γιὰ νά μεταβοῦμε συνέχεια καί στόν Ὑπερφυσικό” (Διίπετες, τ.4, σελ.29).

Βεβαίως, γιὰ τὸ κατὰ πόσον ἡ Μυθολογία καί τὸ θρησκευτικὸ της περιεχόμενο, δηλαδή ἡ πολυθεϊκὴ εἰδωλολατρία, εἶναι “ἡ πραγματικότη-τα”, ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ νά ποῦμε ὅτι αὐτὸ εἶναι πεποίθησι μόνον τῶν ἰδίων τῶν ὀπαδῶν τῆς ΜΕΕΕ. Ἐκεῖνο ὅμως πού δέν μποροῦν νά ἀντι-ληθοῦν εἶναι ὅτι τὸ “κλειδί εἶναι πεταγμένο κά-που στὴ θάλασσα”, καί ἡ ἀναζήτησή του εἶναι μιά ματαιοπονία.

(Τέλος)